

31.9.2

(אין המים נטהרים בזוחלין אלא פרת ביומי תשרי) 55b → (משנה ב) 54b

1. בערי ההר בערי השפלה ובערי הנגב ובארץ בנימן ובסביבי ירושלים ובערי יהודה עד תצבנה הצאן על ידי מונה אמר ה': ירמיהו לג, יג
2. והירדן יגבל אתו לפאת קדמה זאת נחלת בני בנימן לגבולתיה סביב למשפחתם: יהושע יח, כ
3. ותאר הגבול ונסב לפאת ים נגבה מן ההר אשר על פני בית חרון נגבה והיו תצאתיו אל קרית בעל היא קרית יערים עיר בני יהודה זאת פאת ים: יהושע יח, יד
4. וירד הגבול הירדנה והיו תוצאתיו ים המלח זאת תהיה לכם הארץ לגבולתיה סביב: במדבר לד, יב
5. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי אתם עברים את הירדן אל ארץ קנען: במדבר לג, נא
6. שני המטות וחצי המטה לקחו נחלתם מעבר לירדן ורחו קדמה מזרחה: במדבר לד, טו
7. ויצא גבול בני דן ויעלו בני דן וילחמו עם לשם וילכדו אותה ויכו אותה לפי חרב וירשו אותה וישבו בה ויקראו לקשם דן פשם דן אביהם: יהושע יט, מז
8. ושם הנהר השלישי חדקל הוא ההלף קדמת אשור והנהר הרביעי הוא פרת: בראשית ב, יד
9. והיה כעץ שתול על מים ועל יובל ישלח שרשיו ולא יראו כי יבא חם והיה עליו רענן ובשנת בצרת לא ידאג ולא ימיש מעשות פרי: ירמיהו ז, ח

I מע"ב range of inclusion for one group ב משנה

- a מע"ב extends to range of the shepherd's grazing – 16 Roman mile (\approx 14 mile) radius
- i Source: v. 1 – Rabbis estimated the distance as the most that the shepherd's vision can reach
- b If: there were 32 RM between them – they are not joined
- i Challenge: implication – if there were less than 32 RM between them, they are מצטרף – against שעור of 16 RM
- ii Answer: 32 taught per next clause – if there were sheep in the middle...
- c But if: he had sheep in the middle (equidistant – 16 RM from each group) – he brings them together and tithes
- i Question: how many sheep needed in the middle to combine them?
- 1 5 at each apogee and 5 in the middle; each "extreme" 5 could join the middle 5 to make 10
- 2 שמואל: even 1 in the middle; we imagine the shepherd in the middle (with sole lamb) and v. 1 applies
- (a) Challenge (to רב): תוספתא ז:ג – if he had 5 in כפר חנניה and 5 in כפר עותני (32 RM distance) – no צירוף
- (i) Unless: he had 1 in ציפורי (16 RM from each)
- (b) Defense (שמואל for רב): read תוספתא as 9 on each side – 1 in middle could join either to make 10
- 3 according to שמואל, the shepherd himself or his tools could generate צירוף
- (a) Question: is the sheep-dog considered a "place-holder" for the middle?
- (i) Lemma1: since the sheperd can call him and he'll come, not considered "shepherd's place"
- (ii) Lemma2: sometimes he doesn't respond to the call and the shepherd has to go there – מצטרף - תיקו
- d ד"מ the ירדן divides flocks, such that those on the east side cannot be joined to those on the west
- i ד"מ אמי: this is only in places where there is no bridge – but a bridge joins them → reason is separation
- ii Challenge: ג:א תוספתא – if he had sheep on both sides of the ירדן, or in two autonomous districts – no צירוף – and certainly if he had some in ח"ל and the rest in ישראל ארץ ישראל
- 1 Yet: ח"ל א"י is akin to a spot with a bridge (accessible) – rather...
- iii ר"מ's reason is per v. 2 – the ירדן is defined as a border
- 1 Challenge: נחלת בנימין (and others) is made up of all sorts of borders (v. 3) – yet these don't divide for מע"ב
- 2 Answer: v. 4 defines all of ארץ ישראל as one area
- (a) Challenge: if so, the ירדן itself should be included
- (b) Answer: v. 4 identifies ארץ – not the river
- iv Note: according to ר' יוחנן, we understand why ר"מ singled out ירדן – but, according to ר' אמי, why did he do so? קשיא
- v Proposal: the question of the status of the ירדן is a dispute of תנאים
- 1 v5: ר' יהודה בן בתירה sees ארצה as excluding ירדן; רשב"י – v. 6 juxtaposes ירדן:ירדן is part of כנען

II Tangent: רב"ח quotes ר' יוחנן identifying "ירדן" as only south of ירח (just below כנרת)

- a For purposes of: מעשר בהמה (at what point does the ירדן divide flocks)
- b Tangents: about headwaters of ירדן (יורד מזון) – see v. 7 – לשם is identified as פמייס – בניאס – פמייס
- c Tangent: about the status of the Euphrates among rivers (vv. 8-9)
- d Practicum: רב ruled that the פרת swells from rain in the west
- i Contra: שמואל who ruled that the river swells from its own banks (via aquifers)
- ii Note: שמואל's father made מקוואות for his daughters in spring, but told them to use פרת in fall, following רב
- 1 Explanation: according to רב, rain water (in spring) may outweigh spring waters – and מי גשם do not are not מטהר if they are moving, they must be gathered (מקוה)
- 2 Note: שמואל contradicted his own position – as he allowed for טבילה in פרת – only in fall (כרב)